

آرشیو

۱۵۸/۱

تعداد واحد: ۲

کد: ۲۴

نام درس: مطالعه آثار ۲

هم نیاز: روشهای مطالعه

کد: ۱۴

پیش نیاز: مطالعه آثار ۱

الف - منابع مطالعه

- ۱ - مکاتیب عبدالبهاء، جلد اول، صفحات ۳۰۷ الی ۴۰۷ / (تهیه شود)
- ۲ - مکاتیب عبدالبهاء، جلد دوم، صفحات ۵۶ الی ۱۶۲ / (تهیه شود)
- ۳ - مکاتیب عبدالبهاء، جلد سوم، صفحات ۱ تا ۶۳ و ۳۳۰ تا ۴۱۰ / (تهیه شود)
- ۴ - متن جزوه درسی / (ارسال می شود)

ب - ضمائم

ندارد

ج - ارزشیابی

۱ - امتحانات:

- ماهانه اول (هفته چهارم / ۱۰ نمره)
- میان ترم (هفته نهم / ۳۵ نمره)
- ماهانه دوم (هفته سیزدهم / ۱۰ نمره)
- پایان ترم (هفته هجدهم / ۴۵ نمره)

۲ - تکلیف

ندارد

مخصوص جامعه بهایی است.

فهرست مطالب جزوه راهنما

صفحه	عنوان
۳	مقدمه
۳	اهداف
۵	برنامه مطالعه هفتگی
۶	منابع مطالعه
۶	روش مطالعه
۸	نحوه ارزشیابی
۹	نمونه سؤالات امتحانی
۱۰	مثالها:
۱۰	- تعیین ساختار
۱۸	- طبقه بندی مطالب

مقدمه

مطالعه و تدقیق در درس مطالعه آثار ۱ به ما کمک نمود تا معنا و مفهوم «آیات الله» را دریابیم و نیز با کلیت و جامعیت آثار نازله از کلک اطهر جمال قدم آشنا شویم. همچنین نکاتی پیرامون نحوه مواجهه با آثار الهی و نیز برخی مطالب راجع به شیوه مطالعه آموزش داده شد. درس مطالعه آثار ۲ دومین درس از مجموعه دروس مطالعه آثار است. این درس اختصاص به مکاتیب مبارکه حضرت عبدالبهاء دارد. در این درس نیز سعی می‌شود آثار حضرت عبدالبهاء با حفظ قید کلیت و جامعیت معرفی شود و ضمن آشنایی با این کلیت، به نحو اختصاصی مجموعه‌ای از مکاتیب حضرت عبدالبهاء مورد مطالعه قرار گیرد.

در این درس نمونه‌های متعددی از شیوه مطالعه الواح داده شده است تا بتوان به نحو هر چه مطلوب‌تر و با حفظ همان کلیت مورد نظر مضمون و محتوای مکاتیب مبارکه تشخیص داده شده و فهمیده شود. در این درس متوجه خواهید شد که لفظ «آیات الله» در مورد آثار حضرت عبدالبهاء به کار برده نشده. در عوض کلمات تبیین، تفسیر، توضیح و تشریح، کلماتی اساسی و کلیدی هستند که اختصاص به آثار حضرت عبدالبهاء یافته‌اند. در دروس بعدی مطالعه آثار نیز با ابعاد دیگری از کاربرد این مفاهیم آشنا خواهید شد. علاوه بر درک و فهم مضامین حظ روحانی حاصل از مطالعه و تفکر در آثار مبارکه نیز اصلی است که باید مراقب آن بود و زمینه حصول آن را فراهم ساخت.

اهداف

برای این درس دو دسته اهداف بشرح زیر در نظر گرفته‌ایم:

الف - اهداف کلی و اهداف آموزشی برای متن جزوه درسی قسمت معرفی آثار مبارکه حضرت عبدالبهاء

ب - اهداف کلی و اهداف آموزشی برای مجموعه مکاتیب حضرت عبدالبهاء که برای این درس در نظر گرفته شده

الف - اهداف کلی برای متن جزوه درسی قسمت معرفی آثار مبارکه حضرت عبدالبهاء
شما در پایان این درس باید بتوانید:

۱/ - مقام و جایگاه آثار حضرت عبدالبهاء را بشناسید.

۲/ - تقسیم بندی آثار حضرت عبدالبهاء را بدانید.

۳/ - کلیات مضامین و محتوای آثار حضرت عبدالبهاء را بدانید.

✓ ۴ - ساختار مکاتیب حضرت عبدالبهاء را تشخیص دهید.

✓ ۵ - برخی از جنبه‌های سبک و سیاق آثار حضرت عبدالبهاء را بشناسید.

اهداف آموزشی برای متن جزوه درسی

شما در پایان این درس می‌توانید:

۱ - علل و عوامل عظمت‌شان و مقام آثار حضرت عبدالبهاء را فهرست کنید.

۲ - نظرات بعضی از علمای بهایی را در باره آثار حضرت عبدالبهاء بیان کنید.

۳ - تقسیم‌بندی آثار حضرت عبدالبهاء را بر اساس متن بازگو کنید.

۴ - مضامین عمده موجود در آثار حضرت عبدالبهاء را بر اساس بیانات حضرت ولی امرالله توضیح

دهید.

۵ - ساختار مکاتیب مبارک را بر اساس متن و با ذکر مثال توضیح دهید.

۶ - فهرستی از مضامین عمده مندرج در آثار و مکاتیب حضرت عبدالبهاء را بر اساس متن تهیه کنید.

۷ - نمونه‌های تجزیه‌شده از الواح مبارک را عیناً بازگو کنید.

۸ - بر اساس نمونه‌های تجزیه‌شده برخی از مکاتیب مبارک را تجزیه کنید.

۹ - در باره سبک و سیاق آثار حضرت عبدالبهاء بر اساس متن و با ذکر مثال توضیح دهید.

اهداف کلی برای مطالعه مکاتیب

ب - شما در پایان درس باید بتوانید:

۱ - مضامین مهم مندرج در الواح حضرت عبدالبهاء را استخراج نمایید.

۲ - برخی از جنبه‌ها و ویژگی‌های سبک و سیاق آثار حضرت عبدالبهاء را بشناسید.

۳ - ساختار هر یک از مکاتیب را تعیین نمایید.

۴ - مفاهیم و موضوعات اساسی مندرج در مکاتیب را بدانید.

اهداف آموزشی

شما در پایان این درس می‌توانید:

۱ - مضامین مندرج در هر یک از مکاتیب را بیان کنید.

۲ - مضامین مشترک در مکاتیب متعدد را استخراج نموده طبقه‌بندی کنید.

۳ - ویژگی‌های سبک و سیاق مکاتیب را از خلال هر لوح استخراج کنید.

۴ - ویژگی‌های مخاطبین الواح را از خلال الواح توضیح دهید.

۵ - شیوه‌های متفاوت بیان یک موضوع را در الواح مختلف بیان کنید.

برنامه مطالعه هفتگی

ملاحظات	از صفحه ... تا صفحه ...	منبع مطالعه	هفته
	۱ - ۲۳	راهنمای درس	اول
	۱ - ۳۰ ۳۰۷ - ۳۳۷	جزوه متن درس مکاتیب جلد ۱	دوم و سوم
به انضمام روش مطالعه درس و نمونه‌های تجزیه شده	۳۳۷ - ۳۳۷	مکاتیب جلد ۱	چهارم
امتحان ماهانه اول			
	۳۰ - ۵۶	جزوه متن درس	پنجم
	۳۷۷ - ۴۰۷	مکاتیب جلد ۱	ششم
به انضمام مرور مطالب	۵۶ - ۱۲۶	مکاتیب جلد ۲	هفتم و هشتم
امتحان میان ترم			
	۱۲۶ - ۱۶۲	مکاتیب جلد ۲	دهم
به انضمام مبحث طبقه‌بندی	۱ - ۶۳	مکاتیب جلد ۳	یازدهم و دوازدهم
	۲۰ - ۵۶	مطالعه مجدد جزوه متن	سیزدهم
امتحان ماهانه دوم			
	۳۳۵ - ۳۸۰	مکاتیب جلد ۳	چهاردهم و پانزدهم
به انضمام مرور کامل درس	۳۸۵ - ۴۱۵	مکاتیب جلد ۳	شانزدهم و هفدهم
امتحان پایان ترم			
			هجدهم

توضیح: در پایان ترم از مباحث میان ترم نیز ارزشیابی بعمل خواهد آمد.

منابع مطالعه درس

- ۱ - مکاتیب عبدالبهاء، جلد اول، صفحات ۳۰۷ الی ۴۰۷
- ۲ - مکاتیب عبدالبهاء، جلد دوم، صفحات ۵۶ الی ۱۶۲
- ۳ - مکاتیب عبدالبهاء، جلد سوم، صفحات ۱ تا ۶۳ و ۳۳۰ تا ۴۱۰
- ۴ - جزوه راهنما و جزوه متن مطالعه آثار ۲

روش مطالعه

شما در درس مطالعه آثار ۱ روش تجزیه یک متن و طبقه‌بندی مطالب را فرا گرفته‌اید. در درس روشهای مطالعه نیز مطالبی در این زمینه خواهید آموخت که به کمک آنها یک متن را به نحو مطلوبتری تجزیه نموده و مطالب مهم آن را استخراج نمایید.

حال برای فهم عمیقتر این درس لازم است قدمهای زیر را بردارید:

الف - قسمت اول درس یعنی معرفی آثار حضرت عبدالبهاء (از صفحه ۱ تا ۲ جزوه درسی) را بدقت مطالعه نمایید و مضامین آن را بدرستی فراگیرید تا بتوانید مکاتیب مبارک را بر آن اساس تجزیه نمایید.

ب - در حین مطالعه مکاتیب بکشید قدمهای زیر را طی کنید و جنبه‌های زیر را در هر لوح تشخیص دهید:

۱ - در قدم اول باید در ذهن و روح خود با لوح ارتباط برقرار کنید.

این لوح به وسیله چه کسی صادر گردیده است؟ پاسخ روشن است توسط حضرت عبدالبهاء یعنی مولا و مقتدای اهل بهاء، کسی که مبتین آیات الله است، سرالله است، مثل اعلی است. پس این یک اثر معمولی نیست. سرشار از رموز است و تمام کوشش ما این است که قدری از این رموز را کشف کنیم و از جام معنایی و روحانی آن بنوشیم و این هم بدان معنی است که بیانات مبارک را آن طور که هست در حد توان خود درک نماییم و یا حداقل به منظور واقعی هیکل مبارک نزدیک گردیم.

۲ - در قدم دوم باید حتی الامکان نام مخاطب و ویژگیهای او و شأن نزول لوح را از خلال لوح دریابیم. مخاطب کیست؟ آیا یک مؤمن ساده و عامی است؟ آیا فردی مطلع و عالم و دانشمند است؟ آیا صاحب منصب عالیمقام و غیر مؤمن است؟ آیا انجمن یا گروه بهایی و یا غیر بهایی است؟ آیا مؤمن است یا غیر مؤمن؟ و ... با چه پیشینه‌ای لوح مبارک صادر شده و اوضاع و احوال مقارن صدور لوح چنانچه از لوح قابل تشخیص است چیست؟ و پرسشهای دیگری که شما می‌توانید به کمک ذهن

خلاق خود طرح کنید و بدنبال پاسخ آن باشید. طرح این پرسشها پیش از زیارت لوح مبارک شاید بنظر شما در ابتدا کمی وقت گیر باشد ولی بتدریج با تمرین و تکرار به صورت فرایند خودبخودی در حین مطالعه الواح در ذهن شما انجام خواهد شد. پس هر چه بیشتر تمرین کنید و بکشید تا سؤالات بیشتری طرح نموده پاسخ آنها را بیابید.

۳ - در قدم سوم باید روخوانی لوح را به نحو صحیح بیاموزید. مطمئن شوید که معانی لغات و اصطلاحات و ترکیبات موجود در متن را می دانید. بدین منظور چند مرتبه از روی لوح و حتی الامکان با صدای بلند بخوانید و در مواقعی که در معنی واژه‌ای و یا عبارتی تردید دارید از کتاب لغت معتبر استفاده کنید و یا از افراد مطلع کمک بگیرید. توصیه می کنیم روخوانی الواح را در حضور همدرسان خود، در کلاسها یا گروههای مطالعه تمرین کنید.

۴ - در قدم چهارم متن لوح مبارک را به عناصر سازنده آن تجزیه کنید. در درس مطالعه آثار ۱ کوچکترین واحد متن را جمله فرض نمودید. در الواح مبارک که مندرج در این درس بهتر است یک پاراگراف را مبنای تجزیه قرار دهید. البته ممکن است برای همه الواح مبارک که نتوانید مطابق معمول پاراگراف تعیین نمایید. لهذا توصیه می شود مبنا را چند جمله‌ای قرار دهید که معمولاً یک موضوع را مورد توجه قرار داده و در جایی تمام می شود. لهذا ممکن است پاراگراف مورد نظر ۲ سطر یا ۵ سطر و یا بیشتر باشد. لهذا در مواردی ممکن است شما بر سیاق درس مطالعه ۱ جمله را مبنا قرار دهید.

البته بهتر است سعی نمایید تجزیه در حد پاراگراف باشد. با توجه به نمونه‌های مختلفی که داده شده است می توان تجزیه را مطابق نمونه‌های داده شده انجام داد. غرض این است که بتوانید موضوعات عمده مطرح شده در لوح را پیدا نمایید و ارتباط آنها را تشخیص دهید. بدیهی است که ممکن است تصور یا تعریفی که از پاراگراف رائج است بطور دقیق با بیانات و مکاتیب مبارک که منطبق نباشد. ولی معمولاً می تواند مفید واقع شود. یک پاراگراف شامل دو عنصر اصلی است: عنصر اول موضوع اصلی است که در اغلب موارد در ابتدای پاراگراف می آید. هر چند ممکن است در وسط یا انتهای پاراگراف نیز ذکر شود.

عنصر دوم مطالبی است که در توضیح و یا تبیین و روشن نمودن مطلب اصلی ذکر می شود.

۵ - در قدم پنجم بکشید صنایع ادبی و معنایی موجود در لوح را بر اساس آنچه در معرفی آثار حضرت عبدالبهاء در جزوه درسی آمده تشخیص دهید. بدین منظور از آموخته‌های خود در درس فارسی هم استفاده کنید. از جمله ضروری است:

- تشخیص دهید بر اساس تقسیم بندی آثار حضرت عبدالبهاء جزء کدام رده است.

- پیدا کنید که لوح حامل چه مضامین و یا موضوعاتی است.

- بکشید ساختار کلی هر لوح را تشخیص دهید.

- بکوشید سبک و سیاق لوح را تا جایی که در جزوه درسی آمده و برایتان میسر است تمیز دهید.
- انتظام موجود در لوح، نحوه کاربرد مظاهر طبیعت و نتیجه گیری از آن و صنایع ادبی موجود در لوح را بشناسید و تمیز دهید.

۶- در قدم ششم بکوشید لوح مبارک را بر اساس دریافت‌های فوق به صورت بسیار مختصر توضیح دهید. این چکیده را می‌توانید در کنار لوح و یا در دفتری جداگانه یادداشت نمایید.

۷- در قدم هفتم بکوشید مضامین مشابه و مرتبط با هم را که در مکاتیب مختلف آمده است تشخیص دهید و به صورت یک طبقه‌بندی ساده تهیه نمایید. مثلاً در باره عهد و میثاق با خدمت، محبت و اطاعت و ... در کدام الواح مطلب آمده و آن مطلب چیست، این قسمت‌ها را ذیل هم و با ذکر مشخصات لوح بنویسید. در این مرحله شما یک معرفی مختصر و ساده از چندین لوح (مکاتیب) حضرت عبدالبهاء به همراه طبقه‌بندی موضوعی آن خواهید داشت.

۸- توضیحات و طبقه‌بندی خود را با معلمین خود و یا همدرسه‌های خود در میان گذاشته و با مقایسه به نقاط ضعف و قوت خود واقف شوید.

نحوه ارزشیابی

ارزشیابی این درس به صورت امتحان کتبی است و به چند صورت است:

۱- سؤالات تشریحی که معمولاً پاسخ آنها در باره تبیینات و توضیحاتی است که هیکل مبارک راجع به مطلبی فرموده‌اند و همچنین شرح و توضیح مطالب و مواضعی است که در معرفی آثار حضرت عبدالبهاء آمده است.

۲- سؤالات کوتاه جواب که معمولاً در پاسخ ممکن است نمونه‌ای از آثار مبارک که نام برده شود یا مطلبی معنا شود.

۳- یکی از الواح مبارک که داده شود تا مطابق نمونه‌های ارائه شده:

الف - ساختار آن مشخص شود.

ب - مضامین مهمه متن لوح استخراج شود.

ج - نوع یارده لوح تشخیص داده شود.

۴- قسمتی از بیانات مبارک که داده شود تا نوع آن به لحاظ مناجات، خطبه و یا لوح مشخص شود.

نمونه‌هایی از انواع مختلفه سؤالات داده می‌شود.

بدیهی است برای پاسخ به بخش مهمی از سؤالات لازم است قبلاً مطالب آموخته شده و با روشهای یادداشت برداری یا علامتگذاری سعی شود مرور شده و بخاطر سپرده شود. و در بعضی سؤالات بخصوص در مواردی که قسمتی داده شده هم مهارت شما در تجزیه لوح مهم است و هم

درک و استنباط شما از مضمون و محتوای لوح مبارک.

نمونه سؤالات امتحانی

- ۱ - چرا کار مطالعه و تحقیق در آثار حضرت عبدالبهاء دشوار است؟
- ۲ - به کدام بخش از آثار حضرت عبدالبهاء کلمه «لوح» اطلاق می شود؟
- ۳ - بر اساس تقسیم بندی جناب دکتر بنانی دو دسته از الواح حضرت عبدالبهاء را نام ببرید.
- ۴ - دو نمونه از خطابه های حضرت عبدالبهاء را بنویسید.
- ۵ - با توجه به بیانات حضرت ولی امرالله مضامین مهمه آثار حضرت عبدالبهاء را نام ببرید.
- ۶ - منظور از «خطبه» در آثار حضرت عبدالبهاء چیست؟
- ۷ - مختصراً مضمون مناجاتهای حضرت عبدالبهاء را بنویسید.
- ۸ - منظور از «حسن مطلع» در مکاتیب حضرت عبدالبهاء چیست؟ با ذکر یک مثال توضیح دهید.
- ۹ - بر اساس تقسیم بندی موضوعی جناب دکتر راسخ پنج مورد از مضامین مهمه آثار حضرت عبدالبهاء را نام ببرید.
- ۱۰ - بر اساس نوشته جناب دکتر افنان اهداف عمده حضرت عبدالبهاء از صدور مکاتیب چیست؟
- ۱۱ - سه مورد از اموری را که به گفته جناب دکتر افنان در مکاتیب حضرت عبدالبهاء به شیوه های مختلف تکرار شده نام ببرید.
- ۱۲ - ویژگی مهم الواحی که راجع به مسأله عهد و میثاق است چیست؟
- ۱۳ - با توجه به مضامین الواح مبارکه تبلیغی (فرامین تبلیغی) سه مورد از ویژگیهای عمل تبلیغی مبارک را بنویسید.
- ۱۴ - مفهوم نظم در آثار حضرت عبدالبهاء چیست و چرا حضرت عبدالبهاء از نظم استفاده فرموده اند؟
- ۱۵ - بنا به نوشته جناب دکتر افنان منظور از «اسلوب بدیع» در آثار حضرت عبدالبهاء چیست؟
- ۱۶ - در مورد شأن نزول الواح و مکاتیب حضرت عبدالبهاء چه نکاتی قابل توجه است؟
- ۱۷ - حضرت عبدالبهاء امراض را به دو قسم تقسیم فرموده اند. با توجه به توضیحات هیکل مبارک دو قسم امراض را بنویسید.
- ۱۸ - بر اساس بیانات و توضیحات حضرت عبدالبهاء بیان کنید که دین الهی مخالف معارف و علوم نیست. (ذکر شواهد تاریخی مذکوره ضروری است).
- ۱۹ - مضمون بیانات حضرت عبدالبهاء را در باره معانی خلقت (آفرینش) و اقسام آن بنویسید.
- ۲۰ - با توجه به مضامین بیانات مبارک این جمله از لوح مبارک را معنا کنید.

« اگر در گرینلند نائره محبت الهی شعله زند جمیع یخهای آن مملکت آب شود و سرما به اعتدال مبدل گردد.»

۲۱ - با توجه به توضیحات متن بیان کنید که متن ذیل لوح یا مناجات یا خطبه است؟
«اللَّهُمَّ يَا إِلَهِي هُوَ لَا عِبَادَ أَنْجَذُوا بِنَفْحَاتِ رَحْمَانِيَّتِكَ وَأَشْتَعَلُوا بِالنَّارِ الْمَوْقَدَةِ فِي شَجَرَةِ فِرْدَانِيَّتِكَ وَقَرَّتْ أَعْيُنُهُمْ بِمُشَاهَدَةِ لَمَعَاتِ النُّورِ فِي طُورِ أَحَدِيَّتِكَ رَبِّ أَطْلِقْ لِسَانَهُمْ يَذْكُرُكَ بَيْنَ بَرِيَّتِكَ وَأَنْطِقْهُمْ بِالثَّنَاءِ عَلَيْكَ بِفَضْلِكَ وَعِنَايَتِكَ وَأَيِّدْهُمْ بِجُنُودِ مَنْ مَلَائِكَتِكَ وَأَشْدُدْ أَرْوَاحَهُمْ عَلَى خِدْمَتِكَ وَأَجْعَلْهُمْ آيَاتِ الْهُدَى بَيْنَ خَلْقِكَ أَنْتَ الْمَقْتَدِرُ الْمُتَعَالَى الْغَفُورُ الرَّحِيمُ.» (مکاتیب، جلد ۳، صفحه ۵۷)

تعیین ساختار

ساختار لوح مبارک زیر را تشخیص نموده و تشخیص دهید به لحاظ متن جزء کدام رده از الواح مبارک قرار می گیرد. مضمون و خلاصه لوح مبارک را بنویسید.

مثال ۱

هو الله

ای حزب الله، نامه‌ای به امضای شما عموماً واصل گردید. عبارت در نهایت ملاحه و بلاغت و فصاحت و حلاوت بود. از قرائت نهایت مسرت حاصل گردید. ناطق بر روزه ماه صیام بود. خوشحال شما که حکم الهی را مجری داشتید و در ایام مبارک که به صیام قیام نمودید. زیرا این صیام جسمانی رمزی از صیام روحانی است. یعنی کف نفس از جمیع شهوات نفسانی و تخلق به اخلاق روحانی و انجذاب به نفحات رحمانی و اشتعال به نار محبت سبحانی و همچنین نامه دلیل بر اتحاد و الفت قلوب بود امید از فضل و موهبت رب جلیل در این عصر جدید چنان است که اقلیم غرب، شرق شمس حقیقت گردد و احبای الهی مطالع انوار و مظاهر آثار شوند و از شبهات غافلان محفوظ و مصون مانند و ثابت بر عهد و پیمان مانند. شب و روز بکشند تا خفتگان را بیدار کنند و غافلان را هوشیار نمایند. محرومان را محرم راز کنند و بینوایان را از فیض ابدی نصیب بخشند. منادی ملکوت گردند و اهل ناسوت را به جهان لاهوت خوانند.

لوح مبارک مصدر به هو الله است.

مخاطب جمعی از اهل بهاء است

مطلع لوح مبارک: ای حزب الله

نامهای به امضاء شما عموماً واصل گردید. عبارت در نهایت ملاحظت و بلاغت و فصاحت و حلاوت بود نهایت مسرت حاصل گردید.	ابراز عنایت و بیان سرور هیکل مبارک
ناطق بر روزه ماه صیام بود خوشا بحال شما که حکم الهی را مجری داشتید و در ایام مبارک که به صیام قیام نمودید. زیرا این صیام جسمانی رمزی از صیام روحانی است یعنی کف نفس از جمیع شهوات نفسانی و تخلق به اخلاق روحانی و انجذاب به نفحات رحمانی و اشتعال به نار محبت سبحانی	تشویق احباء به لحاظ انجام یک فریضه الهی و بیان معنی واقعی صیام
و همچنین نامه دلیل بر اتحاد و الفت قلوب بود. امید از فضل و موهبت رب جلیل در این عصر جدید چنان است که <u>اقلیم غرب</u> ، شرق شمس گردد و احبای الهی مطالع انوار و مظاهر آثار شوند و از شبهات غافلان محفوظ و مصون مانند و ثابت بر عهد و پیمان مانند.	متن } آرزو در حق احباء تا غرب محل طلوع شمس حقیقت شود و ثبوت بر پیمان حافظ اتحاد احباء شود
شب و روز بکوشند تا خفتگان را بیدار کنند و غافلان را هوشیار نمایند. محرومان را محرم راز کنند و بینوایان را از فیض ابدی نصیب بخشند. منادی ملکوت گردند و اهل ناسوت را به جهان لاهوت خوانند.	آرزو برای احباء به منظور طلب تأیید در جهت تبلیغ امر الهی

لوح مبارک در ردیف الواحی است که احباء الهی مورد تشویق هیکل مبارک قرار گرفته و برای توفیق آنها در تخلق به اخلاق روحانی و موفقیت در امر تبلیغ دعا شده است. متن لوح نشان می دهد که مخاطب جمعی از احبای مغرب زمین هستند.

جناب آقا محمد صادق علیه بهاءالابهی به ارض اقدس وارد و به آستان مقدس ساجد گردیدند فی الحقیقه شمعی بارق و به نور محبت الله رخی شارق دارند. در اوقات انس و الفت روحانی ذکر احبای رحمانی نمودند:

که الحمدلله یازان فارس، فارس میدان عرفانند و حارس حصن حصین رحمان. توجه به ملکوت ابهی کنند و تضرع به آستانه حضرت کبریا نمایند. منجذبند و ناطق. مشتعلند و بارق و مؤانسند و موافق. محفل توحید بیارینند و شمع تجرید برافروزند و آیات تقدیس ترتیل نمایند و به ذکر بدیع مشغول شوند.

هر یکی گلشن الهی را گلی معطر و بوستان رحمانی را شکوفه ای معتبر و حدائق قدس را بلبلای گویا و سفر یوحنا را تعبیر رؤیا. شب و روز به هدایت خلق کوشند و بیان حجج و براهین الهی نمایند و به گفتار و رفتار سبب تنبیه خلق گردند. آیات توحیدند و رایات تجرید.

از این اوصاف و نعوت نهایت فرح و سرور حاصل گردید.

ما را نیز امید چنین است و آرزو اعظم از این و یقین است که موطن آن نور مبین به همت دوستان الهی عنقریب تزیین یابد و غبطه بهشت برین گردد. یاران الهی هر یک به قوه روحانی مؤید و به پرتو شمس حقیقت فائز. آئینه چون صفا یابد اشعه ساطعه جلوه نماید لهذا از الطاف دلبر آفاق منتظریم که آن خطه و دیار را مشکبار فرماید و آن اقلیم را روضه نعیم نماید. شیراز پر آواز گردد و ندای الهی بلند شود و یاران الهی به ساز و آوازی دمساز شوند که جمیع اصوات خاشع گردد و هر ضوضایی ساکت و صامت شود تا مصداق شعر ادیب شیراز شود:

ولوله در شهر نیست چیز شکن زلف یار

فتنه در آفاق نیست جز خم ابروی دوست

بیان اوصاف زائر ارض اقدس آقا محمد صادق

بیان اوصاف و نعوت احبای شیراز (فارس) از لسان آقا محمد صادق که باعث سرور هیکل مبارک نیز گردیده

آرزوی هیکل مبارک راجع به پیشرفت و تعزیز و تکریم شیراز به وسیله همت و روحانیت احبای آن سامان

باری عبدالبهاء به یاد یاران در نهایت روح و ریحان و به دل و جان جویای
 روی دوستان دمی نگذرد مگر آنکه تضرع و زاری نمایم و عجز و بیقراری
 کنم و به کمال تبتل طلب تأیید نامتناهی نمایم. البته یاران نیز با این زندانی
 در عجز و زاری همدم و قرینند و جانفشان در سبیل نور مبین و علیکم
 البهاء الابهی

اظهار محبت هیكل
 مبارک نسبت به یاران
 الهی در شیراز

مناجات مبارک (حُسن مقطع)

یا الهی و محبوبی و مقصودی و مطلوبی ترانی مُناجیاً فی الایام و اللیالی و
 مُتَضَرَعاً إِلَیکَ بِقَلْبِی و لِسَانِی و مُبْتَهَلِاً إِلَى مَلَكُوتِکَ بِرُوحِ مُنْجَذِبِ الِی
 مَلَكُوتِکَ الزَّبَانِیَّ أَنْ تُؤَیِّدَ:

اظهار نیاز به درگاه حق
 متعال

الذین سَمِعُوا النِّدَاءَ و لَبَّوْا الدُّعَاءَ و انْجَذَبُوا إِلَى مَلَكُوتِکَ الْأَعْلَى و اسْتَعَلُّوا
 بِالنَّارِ الْمَوْقَدَةِ فِی سِدْرَةِ سِیْنَاءَ و وَجَّهُوا و جَوَّهَهُم الِیکَ بَیْنَ الْوَرَى و رَتَّلُوا
 آیَاتِ الْهُدَى بَیْنَ مَلَأِ الْإِنْشَاءِ و نَطَقُوا بِالنَّشَاءِ و رَفَعُوا رَايَةَ التَّقْوَى و سَرَعُوا إِلَى
 مَشْهَدِ الْفِدَاءِ بِقُلُوبِ خَافِقَةٍ بِالْحَبِّ و الْوَلَاءِ و أَقَامُوا الْحُجَّجَ و الْبِرْهَانَ بَیْنَ
 خَلْقِکَ عَلَی اثْبَاتِ أَمْرِکَ بِقُوَّةٍ أَرْتَعَدَّتْ بِهِ فَرَائِصُ أَوْلِی النَّهْی رَّبِّ أَجْعَلْ
 هَؤُلَاءِ مَصَابِیحَ الدُّجَى و مَفَاتِیحَ ابْوَابِ السَّمَاءِ و رَايَاتِ الْکَلِمَةِ الْعَلِیَا. و آیَاتِ
 الْکِتَابِ الْمَبِیْنِ فِی زُبُرِ الْأَوَّلِیْنَ و صُحُفِ الْآخِرِیْنَ حَتَّى یَتَوَكَّلُوا عَلَیْکَ و
 یَسْرَعُوا إِلَیکَ و یَتَمَنَّوْا الشَّهَادَةَ بَیْنَ یَدَیْکَ اِنَّکَ اَنْتَ الْکَرِیْمُ اِنَّکَ اَنْتَ الْعَظِیْمُ
 و اِنَّکَ اَنْتَ الرَّحْمَنُ الرَّحِیْمُ ع ع

در متن مناجات
 مبارک نیز ذکر صفات
 احباء و شرح فداکاری
 آنها و خدمات آنها
 گردیده است

همان طور که ملاحظه می شود در این لوح مبارک، از جهتی محبت هیكل مبارک را نسبت به
 احباء بخصوص در قالب مناجات مبارک مشاهده نمایم و از طرفی هم اموری را ملاحظه می نمایم
 که از نمونه های مهم تخلق به اخلاق و رفتار و حیات بهایی است از جمله: توجه به عرفان حق، حفاظت
 از امر مبارک، توجه به ملکوت ابهی، تضرع به ساحت کبریا، انجذاب، اشتعال، انس و الفت، همت
 در جهت وحدت و توحید، ترتیل آیات تقدیس ذکر حق و امر جدید، نطق به ثنای حق، تلاش در
 هدایت خلق، بیان حجت و برهان الهی، متنبه نمودن خلق در اثر اعمال و رفتار، نشانه توحید و تجرید
 شدن.

و همچنین در مناجات مبارک توصیفی از احباء می فرمایند که نمونه ای از سرگذشت مؤمنین به امر
 مبارک است. کسانی که:

- ۱ - ندای حق را شنیدند،
- ۲ - دعوت حق را اجابت نمودند

۳- منجذب ملکوت اعلی شدند

۴- به امر جدید مشتعل شدند

۵- توجه به سوی حق نمودند

۶- به هدایت خلق پرداختند

۷- نشانه تقوی شدند

۸- به مشهد فدا شتافتند

۹- در جهت اثبات حق به اقامه دلیل و برهان پرداختند

و بدیهی است که چنین اعمال و رفتاری و تخلق به چنین اخلاقی سبب سرور هیکل مبارک حضرت عبدالبهاء می شود.

مطلع لوح مبارک: ای یاران حقیقی و مشتاقان جمال الهی

چون حق قیوم به جمیع اسماء و صفات و کمالات و شؤون بر ما کان و ما
یکون تجلی فرمود و مطلع امکان را به انوار نیز لامکان متجلی نمود.
جوش و خروش در ذرات کائنات افتاد. نیشان رحمت فیضان نمود و پرتو
آفتاب درخشید و نسیم صبا بوزید و ندای الهی به گوشها رسید. دلها بطبید
و جانها بر میدرخها بر افروخت و پرده‌ها بسوخت و روی یار مهربان جلوه
نمود. قلوب عاشقان شعله سوزان بزد و چشم مشتاقان از سرور گریان شد
گلشن توحید تزیین یافت و گلزار تجرید آراسته گشت. جشن فیوضات
ترتیب یافت و بزم الست آماده گشت.

تجلی حق به مظهر امر

آثار این ظهور و تجلی و

نحوه جلوه آن

سریر سلطنت الله استقرار جست و (الرحمن علی العرش استوی) متحقق
گشت

پس اعظم تجلی جمال قدم در این بزم اتم در هیکل میثاق جلوه فرمود و بر
آفاق اشراق نمود.

جلوه میثاق اعظم تجلی

مظهر امر

مطرب الهی اوتار مثال و مثانی به دست گرفت و به آهنگ پارسی آغاز
نغمه و ساز نمود و به شهنواز این ترانه آغاز کرد:

موسیقی کلام در بیان

عظمت میثاق

این عهد الست است این - پیمان به دست است این - بازار شکست است
این از یوسف رحمانی

میثاق وفاق است این - پیمان و طلاق است این - آفات نفاق است این

از رحمت یزدانی

این عهد قدیم است این - این سر قویم است این - این امر عظیم است این

از طلعت ابهایی

روحی لاحباء الفداء ع ع

این لوح مبارک در ردیف الواحی است که در تاکید بر عهد و میثاق الهی است.

مخاطب لوح مبارک جمعی از احبای الهی هستند.

متن لوح مبارک راجع به عهد و میثاق به عنوان تجلی اعظم جمال قدم در این دور است.

ابتدا هیکل مبارک بیان می‌فرمایند که مظهر امر یا جمال قدم با تمام اسماء و صفات حق جلوه نمود.

لوح مبارک مُصَدَّر به هُو هُو است.

مطلع لوح مبارک: انشقاق قمر را معانی متعدد است، محصور معنی ظاهر نبوده

- (۱) از آن جمله مقصود اضمحلال نفسی است که قبل از طلوع شمس احدیه از افق محمدیه ناس مستنیر از انوار علوم و حکم و معارف او بودند.
- (۲) چون نفوسی که در کور مسیح قبل از ظهور جمال احمدی در مابین ناس دعوت به صراط مستقیم و منهج قویم می نمودند و انوار معارف و حکمی که از مصباح عیسوی و مشکاة مسیحی اقتباس نموده بودند از السنشان ظاهر و ناس به هدایت و دلالتشان و نور حکمت و معرفتشان در سبیل هدایت سلوک می نمودند.
- (۳) چون نیز اعظم و شمس قدم از مشرق یثرب و بطحاء ظاهر گشت این نفوس موفق به ایمان نشدند و از آن شمس افق توحید مستصیبنی نگشتند.
- (۴) لذا این نجوم ساقط و قمر منشق گشت (چون بر آمد شمس آن شق القمر) این است که در انجیل در علامات ظهور بعد می فرماید (تتساقط النجوم و القمر لا یعطی نوره ابدًا) البته اشعه ساطعه که از شمس حقیقت ظاهر گشته رونق و جلوه هر کوکب منیری را محو می فرماید ع ع

این لوح مبارک در تفسیر یا تأویل آیه قرآنیه «اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَ آتَشَقَّ الْقَمَرُ» نازل شده است.

انشقاق قمر یا شکافته شدن ماه از معجزات حضرت رسول اکرم است و در این لوح هیکل مبارک یکی از معانی حقیقی آن را بیان فرموده اند.

با ذکر دو مثال یکی از جزیره العرب که به احتمال زیاد منظور مبارک ابو جهل است که قبل از ظهور حضرت رسول به علم و حکمت در بین ناس معروف بود و مثال دیگر علمای مسیحی است که در زمان ظهور مبارک حضرت محمد به هدایت نفوس می پرداختند شماره های (۱) و (۲).

حضرت عبدالبهاء می فرمایند که منظور از انشقاق قمر اضمحلال نفوس مهتمه و مشهوره در برابر ظهور جدید است که در این لوح ظهور حضرت محمد است. و این افراد به دلیل عدم ایمان به مظهر امر مضمحل شده مانند ماه شکافته و ستاره فروریخته شدند.

بدیهی است که بیان مبارک جنبه عمومیت دارد و در ظهور جمال مبارک نیز افراد عالم و مشهوری که به معرفت حق نائل نشدند در حکم همان ستارگان آفله یا قمرهای انشقاق یافته اند. بنا بر این موضوع بر کلیه ظهورات الهیه انطباق دارد.

طبقه‌بندی مطالب

به لحاظ تنوع مطالب مندرج در مکاتیب مبارک که یکی از مهمترین طرق حصول نتیجه تنظیم و طبقه‌بندی مطالب و سپس کشف ارتباط مطالب است. البته ممکن است ابتدا عنوانی را تعیین نمود و مطالب مربوطه را حین مطالعه یادداشت نمود و یا اینکه مواضع مرتبطه را فهرست نمود و سپس عنوان مناسب تعیین کرد و بدیهی است این مسأله مرتبط با هدف از مطالعه و بررسی الواح مبارک است. به عنوان نمونه گزیده‌ای از بیانات مبارک در فرامین تبلیغی استخراج شده و سعی می‌کنیم آنها را تحت عناوین کلیتری طبقه‌بندی نماییم. این گزیده ضمیمه است. (در انتهای همین طبقه‌بندی)

الف - عمومیت نشر نفحات :

۱ - در انجیل شریف می‌فرماید به شرق و غرب سفر کنید و جمیع راه نور هدایت کبری روشن نمایید تا از حیات ابدی بهره و نصیب گیرند.

۲ - رحمت الهی باید مشمول بر عموم گردد حال جائز بدانید که آن اقلیم از نسائم صبح حقیقت محروم ماند.

۳ - حال وقت نشر نفحات است همت انسان باید آسمانی باشد یعنی مؤید به تأییدات الهی تا سبب نورانیت عالم انسانی گردد.

۴ - همت لازم است همت. همتی بنماید که در میان اسکیموها نفحات الهی منتشر شود.

۵ - در جمیع اقالیم عالم آرزوی صلح عمومی مضمحل ضماثر است ... این از حکمت بالغه الهی است تا استعداد حاصل شود.

۶ - ...

ب - احباء باید همت داشته باشند زیرا مؤیدند و قلب نفوس مهم نیست.

۱ - حال باید شما دهقان آسمانی گردید و تخم پاک بیفشانید. هر تخمی برکتش محدود است و لکن تخم تعالیم آسمانی فیض و برکتش نامحدود.

۲ - در قرآن می‌فرماید که یک حبه هفت خوشه بر آرد و هر خوشه صد دانه.

۳ - حال نظر به استعداد و قابلیت خویش نباید بنماییم بلکه نظر به عنایت و فیوضات الهیه در این ایام نماییم.

۴ - نفسی که به حقایق و معانی ظهور ملکوت بشارت دهد مانند دهقانی ماند که تخم پاک در زمین پاک افشاند و ابر نیسانی فیض باران مبدول دارد.

۵ - پس به یقین بدانید که هر نفسی الیوم به نشر نفحات الله قیام نماید جنود ملکوت الله تأیید فرماید.

۶ - ...

ج - اهمیت نشر نفحات

۱ - عالم طبیعت عالم ظلمات است زیرا منشاء هر گونه فساد است بلکه ظلمت اندر ظلمت است.

نورانیت عالم طبیعت به اشراق شمس حقیقت است.

۲ - خداوند می فرماید: «تَرَى الارضَ هامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا المَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ» می فرماید زمین خاک سیاه است چون فیض ابر بهاری ببارد آن خاک سیاه به اهتزاز آید و گل‌های رنگارنگ برویاند.

۳ - زیرا الان آن ایالات نظیر جسم مرده است تا نفعه حیات در آن بدمند.

د - شرایط مبلّغین و ناشرین نفحات

۱ - اگر ممکن است نفوسی منقطع الی الله و منزّه و مقدّس به آن صفحات بفرستید.

۲ - احتیای الهی را باید همت بلند باشد و مقاصد ارجمند.

۳ - و به قلبی طافح به محبت الله و لسانی ناطق به ذکر الله و دیده‌ای متوجه به ملکوت الله ناس را به ظهور رب الجنود بشارت دهید.

۴ - از راحت و آسایش جسمانی و تن پروری و آلودگی به این دنیای فانی چه نتیجه‌ای حاصل.

۵ - ای حواریون بهاء الله. مقصود از جنود آسمانی نفوسی هستند که به کلی از عالم بشریت منسلخ و منقلب به نفوس ملکوتی و ملائکه آسمانی گشته‌اند.

۶ - پس آرام نگیرید، راحت طلبید، به لذائذ این جهان فانی آلوده مشوید.

همان طور که ملاحظه می شود عناوین دیگری را نیز می توان در نظر گرفت و مطالب مربوطه را طبقه بندی نمود. باید توجه داشت که ممکن است این مطالب به نحوی با عناوین دیگری مرتبط باشند که البته انطباق نسبی است و باید سعی نمود تا حداکثر انطباق حاصل شود. حال بر اساس این طبقه بندیها، هم می توان خود را برای امتحانات آماده نمود و هم مقاله درسی تهیه نمود.

ه - مفاهیم متعدّد مُدل بر نشر نفحات (تبلیغ)

فیض ابر بهاری، تخم پاک افشاندن، بشارت به حقایق ظهور ملکوت، انتشار نفحات الهی، بشارت به ظهور ملکوت الله، رساندن نفعه حیات یا دمیدن نفعه حیات، روشن نمودن به نور هدایت کبری، نشر تعالیم و ...

ملاحظه می شود که هیکل مبارک مفهوم نشر نفحات را به شیوه‌های مختلفه به کار برده‌اند.

گزیده‌هایی از فرامین تبلیغی مبارک که در نزد احتیای غرب به (نقشه الهی) تسمیه شده است:

- ۱ - خداوند می‌فرماید «و تَرَى الارضَ هامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ» می‌فرماید زمین خاک سیاه است چون فیض ابر بهاری بیارد آن خاک سیاه به اهتزاز آید و گل‌های رنگارنگ برویاند.
- ۲ - در انجیل شریف می‌فرماید به شرق و غرب سفر کنید و جمیع راه‌ها را به نور هدایت کبری روشن نمایید تا از حیات ابدی بهره‌مند شوید.
- ۳ - حال باید شما دهقان آسمانی گردید و تخم پاک بیفشانید. هر تخمی برکتش محدود است و تخم تعالیم آسمانی فیض و برکتش نامحدود.
- ۴ - در قرآن می‌فرماید که یک حبه هفت خوشه بر آرد و هر خوشه صد دانه.
- ۵ - حال نظر به استعداد و قابلیت خویش نباید بنماییم بلکه نظر به عنایت و فیوضات الهیه در این ایام نماییم.
- ۶ - یکی از مظاهر مقدسه به نفوس مؤمنه می‌فرماید اگر انسان سبب روشنایی نفسی گردد بهتر از ثروت بی‌پایان است.
- ۷ - نفسی که به حقایق و معانی ظهور ملکوت بشارت دهد مانند دهقانی ماند که تخم پاک در زمین پاک افشاند و ابر نیسانی فیض باران مبدول دارد.
- ۸ - اگر ممکن گردد نفوسی منقطع الی الله و منزّه و مقدّس به آن صفحات بفرستید.
- ۹ - ابدأ فتور در نشر تعالیم الهی نکنید.
- ۱۰ - زیرا الان آن ایالات نظیر جسم مرده است تا نفعه حیات در آن بدمند.
- ۱۱ - حال وقت نشر نفعات است همت انسان باید آسمانی باشد یعنی مؤید به تأییدات الهی تا سبب نورانیت عالم انسانی گردد.
- ۱۲ - همت لازم است همت. همتی بنمایید که در میان اسکیموها نفعات الهی منتشر شود.
- ۱۳ - رحمت الهی باید مشمول بر عموم گردد حال جائز بدانید که آن اقلیم از نسائم صبح حقیقت محروم ماند.
- ۱۴ - اگر یک نفعه حیاتی در اینها دمیده شود نتایج عظیمه بخشد.
- ۱۵ - اهالی اصلی امریکا یعنی هندیها را بسیار اهمیت دهید زیرا این نفوس مانند اهالی قدیمه جزیره العرب هستند ... چون نور محمّدی در میان آنها طلوع نمود چنان روشن شدند که جهان را روشن کردند.
- ۱۶ - احبای الهی را باید همت بلند باشد و مقاصد ارجمند.
- ۱۷ - و به قلبی طافح به محبت الله و لسانی ناطق به ذکر الله و دیده‌ای متوجه به ملکوت الله ناس را

به ظهور رب الجنود بشارت دهید.

۱۸ - پس به یقین بدانید که هر نفسی الیوم به نشر نفعات الله قیام نماید جنود ملکوت الله تأیید فرماید.

۱۹ - کتب و رسائلی به لسانهای این ممالک و جزائر تا ترجمه نمایند و یا تألیف کنند.

۲۰ - در جمیع اقالیم عالم آرزوی صلح عمومی مضمهر ضمائراست ... این از حکمت بالغه الهی است تا استعداد حاصل شود.

۲۱ - و دائره همت باید وسیعتر شود.

۲۲ - از راحت و آسایش جسمانی و تن پروری و آلودگی به این دنیای فانی چه نتیجه‌ای حاصل؟

۲۳ - ای حواریون بهاء الله ... مقصود از جنود آسمانی که بکلی از عالم بشریت منسلخ و منقلب به نفوس ملکوتی و ملائکه آسمانی گشته‌اند ... اشعه شمس حقیقتند که آفاق را روشن می‌نمایند.

۲۴ - مقصود این است که باید نیت خالص باشد و قلب مستغنی و روح منجذب و فکر مستریح و عزم و اراده شدید و همت بلند و در محبت الله شعله افروخته باشد اگر چنین گردد نفس طاهرش در صخره تأثیر نماید.

۲۵ - عالم طبیعت عالم ظلمات است زیرا منشاء هزار گونه فساد است بلکه ظلمت اندر ظلمت است. نورانیت عالم طبیعت به اشراق شمس حقیقت است.

۲۶ - امیدم چنان است که آن نفوس مبارکه آبیاری بی‌مثیل و نظیر گردد و شرق و غرب آمریکا بهشت برین شود.

۲۷ - دقیقه‌ای فتور نباید کرد از راحت و آسایش و نعمت و آرایش و جان و مال باید منقطع شد. جمیع را فدای حضرت ملیک وجود کرد تا قوای ملکوتیه شدت نفوذ یابد.

۲۸ - مطمئن به توفیقات رحمانیه و تأییدات صمدانیه گردید و از این جهان و جهانیان منزّه و مقدس شوید.

۲۹ - نفوس مبلغین باید ملکوتی باشند، ربّانی باشند، رحمانی باشند، نورانی باشند، روح مجسم باشند، عقل مصور باشند و به‌نهایت ثبوت و استقامت و جانفشانی قیام کنند.

۳۰ - ای اجنبای الهی نظر به قلت خویش و کثرت اقوام ننمایید پنج دانه گندم سبب برکت آسمانی گردد و هزار خروار زوان هیچ ثمر و اثری ندهد.

۳۱ - پس آرام نگیرید، راحت مطلبید به لذائد این جهان فانی آلوده مشوید ... به جان و دل بکوشید که در ملکوت الهی تمکن یابید.

۳۲ - این نفوس مبلغین باید این نیاب قدیم را بکلی بیفکنند و قمیص جدیدی پوشند چنانچه حضرت مسیح می‌فرماید تولد ثانی یابند یعنی همچنانکه در دفعه اولی از رحم مادر تولد یافتند این دفعه از عالم طبیعت تولد یابند همچنانکه از عالم رحم بی‌خبر ماندند از عالم طبیعت نیز بی‌خبر گردند.

در همین گزیده مطالب الواح مبارکه فرامین تبلیغی می توان طرح و نقشه ملکوتی و الهی حضرت عبدالبهاء را در باره نشر نجات الهیه و تبلیغ امرالله ملاحظه نمود که می توان آن را در سه

زمینه:

اهمیت و اثرات تبلیغ امرالله

شرایط نفوس مبلغین

وسعت و دامنه تبلیغ: خلاصه نمود.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...